



Statsråden

Stortinget, Energi- og miljøkomiteen

Deres ref

Vår ref

Dato

25/4351-

8. desember 2025

Vurdering av Dokument 8:41 S (2025-2026) om å oppheve klimanøytralitetsmålet

Jeg viser til Dok 8:41 fra representanten Maren Grøthe om å oppheve klimanøytralitetsmålet. Dette begrunnes med at det hersker usikkerhet om målets rammer og innhold, hvordan målet skal innfris, eller hvor store kostnader målet vil innebære. Representanten mener det er behov for opprydding i Norges ulike klimapolitiske ambisjoner og at klimanøytralitetsmålet fremstår lite hensiktsmessig og uavklart. Representanten viser til SSB, som i sitt diskusjonspapir fra 2025 har lagt fram anslag om at klimanøytralitetsmålet vil øke kostnadene for norsk klimapolitikk med 25% til 100%, avhengig av innretning.

Om klimanøytralitetsmålet

Klimanøytralitetsmålet i sin nåværende form ble vedtatt av Stortinget gjennom vedtak 897 av 14. juni 2016 i forbindelse med behandling av Innst. 497 A (2015 – 2016) Samtykke til ratifikasjon av Parisavtalen av 12 desember 2015 under FNs rammekonvensjon om klimaendring av 9.mai 1992. Arbeiderpartiet, Sosialistisk Venstreparti, Senterpartiet, Miljøpartiet De Grønne, Kristelig Folkeparti og Venstre stemte for, og vedtok følgende mål om klimanøytralitet:

«Stortinget ber regjeringen legge til grunn at Norge skal sørge for klimareduksjoner tilsvarende norske utslipp fra og med 1. januar 2030, og at klimanøytralitet kan oppnås gjennom EUs kvotemarked, internasjonalt samarbeid om utslippsreduksjoner, kvotehandel og prosjektbasert samarbeid.»

I behandlingen av klimanøytralitetsmålet ble det vist til (Innst. 407 S (2015–2016) klimaforliket i Innst. 390 S (2011–2012), der flertallet skriver:

«Som en del av en global og ambisiøs klimaavtale der også andre industriland tar på seg store forpliktelser, skal Norge ha et forpliktende mål om karbonnøytralitet senest i 2030. Det innebærer at Norge skal sørge for utslippsreduksjoner tilsvarende norske utslipp i 2030.»

I innstillingen kommer det fram at flertallet mente at det er dokumentert at Stortingets forutsetning om «en global og ambisiøs klimaavtale der også andre industriland tar på seg store forpliktelser», er innfridd gjennom Parisavtalen. I innstillingen pekte flertallet på at Norge må legge til grunn et mål om klimanøytralitet for 2030, og at Parisavtalen åpner for bruk av frivillig samarbeid i gjennomføringen av nasjonalt fastsatte bidrag, internasjonalt samarbeid om utslippsreduksjoner, kvotehandling og prosjektbasert samarbeid. Flertallet mente også at det er viktig at innfrielsen av målet om klimanøytralitet følger standarder som garanterer reelle og permanente utslippsreduksjoner og miljømessig integritet.

Regjeringen vil legge frem nødvendig beslutningsgrunnlag

Målet om klimanøytralitet fra og med 2030 er ikke en del av Norges innmeldte bidrag til Parisavtalen, men kan bidra til at Parisavtalens temperaturmål kan nås. Globalt er det et gap mellom bidragene som er lagt frem av landene (NDC), og utslippskuttene som er nødvendig for å holde en utslippsbane forenlig med temperaturmålet i Parisavtalen. Å øke den globale innsatsen for å redusere utslipp er også i tråd med observasjonene fra FNs klimasekretariat og FNs miljøprogramms gap-rapport.

Klimanøytralitetsmålet har vært presentert i sin nåværende form som nasjonalt klimamål/arbeidsmål i alle statsbudsjett siden 2017. Det har også i tråd med budsjettdokumentene vært omtalt internasjonalt. Alle de nordiske landene har klimanøytralitetsmål som slår inn fra ulike år, og klimanøytralitet er en av pilarene i det nordiske klimasamarbeidet. Dersom Stortinget velger å oppheve målet om klimanøytralitet, vil det oppfattes som en reduksjon av norske klimaambisjoner. Dette vil kunne skape negativ internasjonal oppmerksomhet.

Som representanten viser til, er det enda ikke presentert en plan for hvordan klimanøytralitetsmålet skal innfris. Regjeringen har i statsbudsjettet for 2026 sagt at den vil følge opp Stortingets vedtak om klimanøytralitet fra og med 2030. Regjeringen vil komme tilbake til hvordan klimanøytralitetsmålet skal innrettes og følges opp når vi har mer informasjon om utslippsutviklingen, hvordan markedet for artikkel 6-kvoter vil utvikle seg etter 2030 mv. Regjeringen har også sagt at utslippsreduksjoner som Norge betaler for under Parisavtalens artikkel 6 kan bidra til at Norge blir klimanøytralt fra og med 2030.

Det er viktig at Stortinget har et tilstrekkelig godt beslutningsgrunnlag for å kunne ta stilling til gjennomføring av klimanøytralitetsmålet. Dette inkluderer også forventede kostnader ved gjennomføring av klimanøytralitetsmålet. Jeg mener det vil være forhastet å beslutte å oppheve klimanøytralitetsmålet nå, før et beslutningsgrunnlag er lagt fram.

Anvendelse av Parisavtalens artikkel 6 for oppnåelse av klimanøytralitetsmålet

Gjennom Initiativ for globale utslippsreduksjoner (NIGU) skal Norge bidra til å utløse varige utslippsreduksjoner i utviklingsland, gjennom samarbeid under Parisavtalens artikkel 6. Initiativet omfatter kapasitetsbygging, programutvikling og kjøp av utslippsreduksjoner fra partnerland. Regjeringen har sagt at klimakvoter under Parisavtalens artikkel 6 kan bidra til å nå målet om klimanøytralitet. Utslippsreduksjoner oppnådd gjennom NIGU kan også benyttes til å dekke det som eventuelt mangler for å oppfylle Norges 2030-mål under Parisavtalen, i en situasjon der EU-samarbeidet ikke tar oss helt til 55 pst. utslippsreduksjon.

Valg av innretning for klimanøytralitetsmålet vil ha konsekvenser for kostnadene. Dette reflekteres også i SSBs diskusjonspapir (2025) som presenterer to scenarier for å oppnå klimanøytralitetsmålet i 2030. Det scenarioet som gir de laveste kostnadene, av de to som er utredet, er å kjøpe utslippsreduksjoner gjennom bruk av internasjonale karbonkreditter, som gjennom Parisavtalens artikkel 6. Scenariet for å nå målet gjennom innenlandske utslippskutt blir omtalt som kostbart, svært usikkert og vil i analysen ikke gi tilstrekkelige utslippsreduksjoner til å oppfylle målet.

Parisavtalens artikkel 6 er en måte å utløse utslippskutt på, som ellers ikke ville skjedd. Med kjøp av klimakvoter kan ulønnsomme utslippskutt gjøres om til lønnsomme investeringer for privat sektor. Kjøp av klimakvoter setter en verdi på utslippskuttene, og stimulerer på den måten utslippsreduksjoner.

Norske kjøp av klimakvoter er resultatbaserte, og med god miljøintegritet. Tiltakene må være gjennomført, dokumentert og bekreftet av en uavhengig tredjepart før vi betaler. Tiltakene må være addisjonelle og bidra til varige utslippkutt. Vi vet at kjøp av klimakvoter kan utløse mange ganger større utslippskutt og private investeringer enn det Norge faktisk betaler for. Kjøp av klimakvoter er en god måte å støtte utviklingslands grønne omstilling.

Med hilsen



Andreas Bjelland Eriksen